
Публикуван на: 03-02-2006

Източник: [БТА](#)

Онзи, който си е помислил, че прокътятлото миналата година категорично "не" на европейската конституция може да отложи или забави така оспорваното разширяване на Европейския съюз на Балканите, значи не е слушал внимателно Европейската комисия, и по-специално 43-годишния финландец, натоварен със задачата да отведе балканските държави в Европа.

Според историците и експертите от южната част на Европа балканският регион в продължение на векове играе ролята на далеч по-бедния и пренебрегван братовчед на европейските държави от Севера и Запада. След балканските войни от 90-те години на миналия век, богатите европейски държави обещаха да поправят тази несправедливост и да приемат Румъния, България и държавите от бившата Югославия в европейския клуб.

Оли Рен, еврокомисарят по разширяването, си остава на това мнение, защото вярва, че ЕС може да изнесе онова, което е липсвало на Балканите през по-голямата част от последните 150 години, а именно стабилността.

"По-добре е да изнасяме стабилност, отколкото да внасяме нестабилност", каза Рен неотдавна в Брюксел.

"Трябва да си дадем сметка, че разширяването беше средство, което ни позволи да реагираме на много различни възможности, като края на диктатурата в Испания и Португалия, гибелта на комунизма", припомни Рен, допълвайки, че една по-широка Европа ще помогне на съюза да се справи с такива предизвикателства, като икономическата глобализация.

В спокойния поглед на Рен върху нещата прозира непоклатима решимост да се доведе докрай следващото амбициозно разширяване на 25-членния европейски блок. Въпреки че ЕК обеща да вземе предвид вижданията на обществеността за бъдещето на ЕС, особено след отхвърлянето на европейската конституция от французите и холандците миналата пролет, Рен даде ясно да се разбере, че ръководството на ЕС в Брюксел няма да се отклони от пътя на разширяването.

"Ще се придържаме към нашите обещания", каза Рен. В най-близко бъдеще тези обещания са фокусирани върху Балканите. Засега единствената балканска държава в ЕС е Словения, бившата югославска република, която стана пълноправен член през май 2004 г.

Румъния и България са следващите, които трябва да се присъединят, като планираната дата за тяхното влизане в ЕС е 1 януари 2007 г., макар да се говори за отлагане на този срок с една година, за да може двете бивши страни от Варшавския договор да имат повече време да се подготвят за пълноправното си членство. После, ако всичко върви по план, Хърватия ще ги последва няколко години по-късно. Рен признава, че ще бъде доста трудна задача, но Македония, Босна и Херцеговина, Сърбия и Черна гора и дори Албания също биха могли да се присъединят към ЕС. Последна в списъка ще бъде Турция.

Този план за разширяване трудно си проправя път в съзнанието на европейците. Неотдавна

допитване на Евробарометър показва, че само 29 процента от австрийците подкрепят бъдещо разширяване, въпреки че Австрия, която сега председателства съюза, оказва голям натиск, за може България и Румъния да станат пълноправни членки следващата година, както е планирано. Във Франция и Люксембург разширяването среща одобрението само на 31 процента от населението. Едва 36 процента го подкрепят в настоящата някога за разширяване Германия.

Френските, германските и австрийските лидери открито се противопоставиха на членството на Турция и предложиха вместо това специално партньорство, което би позволило на Турция да се интегрира икономически, но би я лишило от правото да гласува, което се полага на пълноправните членове.

Рен заяви, че ЕС трябва да "избегне прекаленото увеличаване на капацитета си и да консолидира вместо това плановите си за разширяване". Но това, настоя той, не означава, че разширяването трябва да спре с "Големия взрив" от май 2004 г., когато ЕС прие за пълноправни членове 10 държави, в това число 8 страни от бившия източноевропейски комунистически блок.

"Това означава да насочим усилията си върху Югоизточна Европа сега и в недалечно бъдеще", допълни Рен. "Първо трябва да приемем Румъния и България, после идва ред на Западните Балкани и едва след това е време за Турция".

"Това е вече една доста амбициозна програма за процеса на присъединяване", отбеляза Рен. Миналата година ЕС се съгласи да започне преговори за присъединяване на Турция, страната, която породила най-оживения дебат за разширяването. Противопоставянето срещу членството на Турция се появи в последната година, съпътствано от страховете на старите държави от ЕС, че новите членки от Източна Европа ще си присвоят работните им места.

Въпреки решимостта на ЕК да продължи напред с плановите за разширяване, Оли Рен посочва, че има желание и за постигането на компромис по присъединителния график.

"Няма да се колебаем да препоръчаме отлагане на приемането, ако една или две от страните покажат ясно, че не са готови за членство в ЕС", каза Рен по адрес на България и Румъния.

Ако не бъдат внесени промени в графика за разширяването, тези две страни ще имат само 11 месеца, за да се справят с ширещата се корупция, организираната престъпност, трафика на хора и реформите на съдебната система.

Българският външен министър Ивайло Калфин каза в Брюксел във вторник, че властите в София трябва да направят повече, за да се справят ефикасно с тези проблеми, ако искат да получат през юни от лидерите на ЕС зелена светлина за присъединяването на България през януари 2007 г.

Досега страните членки на ЕС не са спирали процеса на разширяване и не са отлагали приемането на държави, които е трябвало да се присъединят дори да не са били напълно готови за това. Но настроенията се промениха и обществото в много страни обвинява разширяването от 2004 г. за настоящите икономически проблеми на ЕС.

Оли Рен обаче отхвърля тези аргументи. "Със сигурност имаме някои мигове на лошо настроение заради разширяването, или по-скоро трябва да го наречем лошо настроение, предизвикано от безработицата или глобализацията. Но разширяването не трябва да се превърща в изкупителна жертва на провалите на вътрешната политика на Европа."

Ако не друго, приемането на държави от Източна Европа предизвиква оживени дискусии за отношенията на Европа с Русия и Украйна и отправя предизвикателства към старите икономически структури, тясно свързани с липсата на гъвкавост на пазара на труда.

"Новите държави членки, благодарение на техния икономически и демократичен преход, са много

по-подготвени да се изправят пред предизвикателствата на глобализацията и на другите сегашни процеси на трансформация", смята Рен.

Еврокомисарят признава обаче, че всяко разширяване повишава натиска върху Брюксел да отвори вратата на Съюза още по-широко. Всяко едно разширяване означава, че новите членове искат и техните съседи също да се присъединят. Полша и Литва, които подкрепиха Оранжевата революция в Украйна през 2004 г., вече настояха ЕС да предложи на Украйна перспектива за членство. А когато Румъния стане пълноправен член, се очаква тя да започне да лобира за Молдова.

"Сигурен съм, че когато България и Румъния станат членове на Европейския съюз, европейските възможности в региона на Черно море ще се увеличат", каза Рен. " Не мисля, че в това има нещо лошо. Това е положително, защото по този начин ЕС ще засили демокрацията и стабилността в границите си, което ще се отрази на демокрацията и стабилността на съседите му".